

0355267

Czechowice-Dziedzice; 9.06.2022 r.

W P L Y N E S O	URZĄD MIEJSKI w Czechowicach-Dziedzicach PUNKT KANCELARYJNY	
	14-06-2022	
	Nr. 27387	Wydz. BRM
	data i podpis: <i>[Signature]</i> *	

RADA MIEJSKA

W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH

PETYCJA

Na podstawie Ustawy o samorządzie terytorialnym z dnia 8 marca 1990 r. z późn. zmianami (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 559) oraz art. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2014 r., poz.1195), wnosimy o rozpatrzenie przez Radę Miejską w Czechowicach-Dziedzicach p e t y c j i , dotyczącej ograniczenia stosowania oraz wyeliminowania niektórych, jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych.

W załączeniu:

- pismo wnoszących petycję z dnia 14.09.2020 r.

Pismo złożono osobiście
14 CZE. 2022
dnia *[Signature]*
podpis

Rozprawy sejmowe
Przewodniczący

BRM-0004.31.2021

0335318

Czechowice-Dziedzice dn.14.09.2020r

W
P
L
Y
N
E
L
O

URZĄD MIEJSKI
w Czechowicach-Dziedzicach
PUNKT KANCELARYJNY

12-10-2021

Nr 42898 Wydz. PRM

Data i podpis *[Signature]*

W
P
L
Y
N
E
L
O

URZĄD MIEJSKI
w Czechowicach-Dziedzicach
PUNKT KANCELARYJNY

14-06-2022

Nr..... Wydz.....

Data i podpis.....

Sz.P

Damian Żelazny

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Czechowicach-Dziedzicach

Panie Przewodniczący.

Od kilkudziesięciu lat cały świat walczy z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Działania te są ograniczone wieloma globalnymi problemami: sytuacja gospodarcza krajów gorzej rozwiniętych, źródła energii stanowiące podstawę bytu energetycznego państw (np. węgiel), brak środków finansowych na przejście z innych źródeł energii krajowej na inne – naturalne oraz problemy społeczne z tym związane. Niewątpliwie działania te są konieczne, ale będą wdrażane w skali całego świata przez całe dziesięciolecie.

Proponujemy Wysokiej Radzie podjęcie działań, które zostały już wprowadzone przez inne samorządy lokalne, a których celem jest ograniczenie emisji do środowiska naturalnego substancji szkodliwych, których rozkład w niektórych przypadkach trwa w środowisku naturalnym czasami kilkaset lat.

Wprowadzona kilka lat temu obowiązkowa segregacja odpadów jest pomysłem bardzo dobrym, ale stanowi jedynie półśrodek – w naszym środowisku zamieszkania dalej znajdują się miejsca, gdzie „ekologiczni przestępcy” wyrzucają swoje odpady, które zalegają w parkach, na skwerach, lasach....

W ostatnich miesiącach ujawniła się grupa lokalnych ekologów, którzy w wolnym czasie, wraz ze swoimi rodzinami i przyjaciółmi podejmuje próby oczyszczenia naszego lokalnego środowiska z substancji dla niego szkodliwych. Takie działania należy niewątpliwie wspierać, ale są to ciągle małe kroki w skali całego naszego miasta.

Biorąc powyższe pod uwagę, przedkładamy projekt uchwały „w sprawie Ograniczenia stosowania oraz wyeliminowania niektórych, jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych”, która ograniczy przedostawanie się do środowiska naturalnego

Pismo złożono osobiście

12-10-2021

Data

[Signature]
Podpis przyjmującego

substancji, których rozkład naturalny liczy się nawet na setki lat, a bez których może obywać się nasze życie codzienne, bez ujemnych skutków ubocznych, a wręcz przeciwnie. Pomożemy wówczas nie tylko sobie, ale przyczynimy się do ochrony środowiska w którym żyjemy i dorzucając naszą „małą cegiełkę” w postaci tej uchwały, dołączymy do miejsc, miast a z czasem zapewne - państw, które mówią stanowczo - PLASTIKOM STOP!

Z poważaniem

W załączeniu – Projekt Uchwały wraz z uzasadnieniem, w sprawie Ograniczenia stosowania oraz wyeliminowania niektórych, jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych

PROJEKT

UCHWAŁA NR.....

RADY MIEJSKIEJ w CZECHOWICACH-DZIEDZICACH

z dnia.....

w sprawie ograniczenia stosowania oraz wyeliminowania niektórych, jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych

Na podstawie art.74 ust.2 i ust.4, art.68 ust 4 oraz art.87 ust.2 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997r.-Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr78,poz 483, z 2006r Nr200,poz 1471 i z 2009r. Nr 114, poz.946), art.7 ust.1 pkt 1,2,11,15, art. 18 ust.1, art.40 ust.4 i art.41 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j Dz.U z 2019r poz.1309, poz.1696 i poz.1815.), w związku z art. 4 ust.1, art.5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U.U.E.L z 2019r. Nr 155, str.1), mając na uwadze wynikający wprost z Konstytucji, nałożony na organy władzy publicznej, w tym na organy samorządu terytorialnego obowiązek ochrony środowiska jak też obowiązek wspierania przez władze publiczne działań obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, Rada Miejska Czechowic-Dziedzic uchwala, co następuje:

§1. Zważywszy że:

1. Obowiązkiem organów władzy publicznej, w tym organów samorządu terytorialnego jest obowiązek ochrony środowiska oraz obowiązek wspierania przez władze publiczne działań obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska,
2. Na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, nałożono na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązki związane ze zmniejszeniem stosowania niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych jak również ustanowienia zakazu wprowadzenia do obrotu niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz produktów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,
3. Organy władzy publicznej, w tym organy samorządu terytorialnego zostały zobligowane do propagowania podejścia wspomagającego gospodarkę o obiegu zamkniętym, które dają pierwszeństwo zrównoważonym i nietoksycznym produktom wielokrotnego użytku i systemom ponownego użycia zamiast produktom jednorazowego użytku, które mają przede wszystkim na celu zmniejszenie ilości generowanych odpadów,

§2. 1. Ilekroć w niniejszej uchwale mowa jest o:

- 1) **Produkcie jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** – należy przez to rozumieć produkt który jest w całości lub częściowo wykonany z tworzyw sztucznych i który nie został przeznaczony, zaprojektowany ani wprowadzony do obrotu tak, aby osiągnąć w ramach okresu żywotności wielokrotną rotację poprzez zwrócenie go do producenta w celu powtórnego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu, do którego był pierwotnie przeznaczony;
- 2) **Tworzywie sztucznym** – należy przez to rozumieć materiał składający się z polimeru zgodnie z definicją w art.3 pkt 5 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006, do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny produktów końcowych, z wyjątkiem polimerów naturalnych, które nie zostały chemicznie zmodyfikowane

- 3) **Oksydegradowalnych tworzywach sztucznych** – należy przez to rozumieć materiały z tworzyw sztucznych zawierające dodatki, które pod wpływem utleniania prowadzą do rozpadu tych materiałów na mikrofragmety lub do ich rozkładu;
 - 4) **Torbach na zakupy z tworzywa sztucznego** – należy przez to rozumieć torby, o których mowa w art.8 pkt15a ustawy z dnia 13 czerwca 2013r o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. z 2019r. poz.542 ze zm.);
 - 5) **Strefie wolnej od jednorazowego plastiku** – należy przez to rozumieć nieruchomości stanowiące własność Gminy Czechowice-Dziedzice, obiekty użyteczności publicznej lub inne ogólnie dostępne znajdujące się na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Czechowice-Dziedzice, obiekty i tereny będące w posiadaniu gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, z wyłączeniem nieruchomości oddanych w wieczyste użytkowanie, dróg, placów, skwerów, parków, lasów komunalnych, cmentarzy, budynków mieszkalnych, lokali mieszkalnych oraz nieruchomości oddanych w dzierżawę z przeznaczeniem na cele rolne – oznaczone znakiem „STREFA WOLNA OD JEDNARAZOWEGO PLASTIKU”.
2. Wzór znaku „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU” określa załącznik nr.1 do niniejszej uchwały.

§3. 1. W miejscach oznaczonych znakiem „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU”, wprowadza się zakaz:

- 1) Posiadania, używania, udostępniania oraz sprzedaży następujących produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych:
 - a) Pojemników na żywność, z pokrywką lub bez,
 - b) Pojemników na napoje, z pokrywką, z wieczkiem lub bez
 - c) Sztućców, w tym: widelców, noży, łyżeczek, pałeczek,
 - d) Talerzy
 - e) Słomek, z wyjątkiem słomek objętych zakresem stosowania dyrektywy 90/385/EWG lub dyrektywy 93/42/EWG,
 - f) Mieszadełek do napojów,
 - g) Patyczków mocowanych do balonów lub służących jako podparcie do balonów przeznaczonych do użytku nieprofesjonalnego,
 - h) Toreb na zakupy z tworzywa sztucznego,
 - i) Palenisk jednorazowych;
 - 2) Posiadanie, udostępnianie oraz sprzedaży pożywienia i napojów umieszczonych w produktach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, chyba że przełożenie pożywienia lub przelanie napoju do opakowań wielorazowych jest niemożliwe z przyczyn technicznych,
 - 3) Wydawania konsumentom żywności i napojów – niepakowanych fabrycznie na wynos – z użyciem produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,
 - 4) Pakowania produktów z użyciem produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o oksydegradowalnych tworzyw sztucznych takich jak woreczki i torby na zakupy z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,
 - 5) Zbywania o rozpowszechniania produktów promocyjnych lub reklamowych stanowiących produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, chyba że istnieje bezpieczny dla środowiska zamiennik surowca, z którego jest wykonany taki produkt.
2. Zakaz, o którym mowa w ust 1 i 2 dotyczy również sprzedaży z automatów vendingowych.

3. Zakazów, o których mowa w ust 1 i 2 nie stosuje się do produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o oksydegradowalnych tworzyw sztucznych:

- 1) Wykorzystywanych w medycynie, kosmetologii i o przeznaczeniu specjalnym w rozumieniu przepisów prawa powszechnie obowiązującego,
 - 2) Związanych z bezpieczeństwem żywności, o ile ich wytworzenie z materiałów innych niż określone w §2 ust. 1 pkt 2 lub 3 jest sprzeczne z prawem lub niemożliwe z przyczyn technologicznych,
 - 3) Nabytych do dnia wejścia w życie niniejszej uchwały,
 - 4) Które zostaną nabyte na podstawie umowy, zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały.
4. Zakazy, o których mowa w ust. 1 – 3, nie dotyczą działalności gospodarczej prowadzonej przez podmioty będące adresatami tych zakazów.

§ 4. Wprowadza się na terenie Miasta Czechowice-Dziedzice zakaz sprzedaży oraz udostępniania Klientom jednorazowych toreb na zakupy z tworzywa sztucznego.

§ 5. Naruszenie zakazów określonych w §3 i §4 podlega karze grzywny w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego, z mocą obowiązującą od dnia.... Z wyjątkiem § 4, który wchodzi w życie z dniem.....

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Czechowicach – Dziedzicach

Damian Żelazny

UZASADNIENIE

1. Wstęp

Niniejsza Uchwała Rady Miejskiej w Czechowicach –Dziedzicach została przyjęta w celu zapobieżenia wpływowi produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, w tym toreb na zakupy, na środowisko i na zdrowie człowieka, zmniejszenie tego wpływu na środowisko i zdrowie człowieka oraz zachęcanie do przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym z innowacyjnymi i zrównoważonymi modelami biznesowymi, produktami i materiałami. Powyższa regulacja pozwoli na ograniczenie używania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, oksydegradowalnych tworzyw sztucznych na terenie Miasta Czechowic – Dziedzic oraz będzie stanowić przykład dla pozostałych samorządów do wprowadzenia podobnych zmian. Walka z zaśmiecaniem to wspólne zadanie właściwych organów, producentów i konsumentów. Nie budzi wątpliwości, że organy publiczne powinny stanowić wzór postępowania w tym względzie.

Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019r w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U. UE. L. z 2019r Nr 155) zostały nałożone na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej określone obowiązki związane ze zmniejszeniem stosowania niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych jak również ustanowieniem całkowitego zakazu wprowadzania do obrotu niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz produktów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej powinny ustanowić przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania Dyrektywy, do dnia 3 lipca 2021 r.

Nie zmienia to faktu, że z uwagi na aktualność postulatów związanych z ochroną środowiska, w tym z coraz większym zaleganiem odpadów z tworzyw sztucznych, a w szczególności odpadów z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym, w tym również z tworzyw o charakterze oksydegradowalnym, koniecznym, uzasadnionym i zarazem niezbędnym jest podjęcie stosownych działań prowadzących do zmniejszenia, a w rezultacie końcowym całkowitego wyeliminowania stosowania niektórych produktów z tworzyw sztucznych, przez każdego człowieka. Są to działania, które wymagają nie tyle odgórnej zmiany przepisów prawa, ile zmiany sposobu myślenia o środowisku i ochronie zasobów naturalnych przez ogół społeczeństwa.

Należy zwrócić uwagę, że istotnym problemem dla środowiska oraz zdrowia są wszechobecne w życiu wyroby z tworzyw sztucznych. Produkty takie mają krótkotrwałe zastosowanie, które nie przewiduje ich ponownego użycia ani opłacalnego recyklingu. Ich stosowanie jest zatem nieefektywne oraz liniowe. Dążąc do osiągnięcia gospodarki o obiegu zamkniętym, należy uporać się z problemem, jakim jest generowanie coraz większych ilości odpadów tworzyw sztucznych oraz

przedstawianie się odpadów z tworzyw sztucznych do środowiska. Zgodnie z dokonany miarę zaśmieceni plaż, tworzywa sztuczne stanowią 80 – 85% odpadów w środowisku morskim w Unii Europejskiej, przy czym artykuły jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych stanowią 50%, całości odpadów w środowisku morskim. Produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych obejmują szeroką gamę powszechnie stosowanych szybko zbywalnych produktów konsumpcyjnych, które są wyrzucane po tym, jak zostały jednorazowo użyte zgodnie ze swoim przeznaczeniem, są rzadko poddawane recyklingowi i łatwo stają się śmieciami (por Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U.UE.L. z 2019r. Nr.155, str1). Niniejsza regulacja propaguje rozpoczęcie dążeń do gospodarki o obiegu zamkniętym, która daje pierwszeństwo zrównoważonym i nietoksycznym produktom jednorazowego użytku i systemom ponownego użycia zamiast produktom jednorazowego użytku, które mają przede wszystkim na celu zmniejszenie ilości generowanych odpadów.

Małe kroki w tym kierunku są widoczne w życiu codziennym poprzez np. odstępowanie od sprzedaży posiłków na wynos w jednorazowych plastikowych opakowaniach, czy też odstępowanie przez przedsiębiorców od wszelkiego rodzaju udostępniania opakowań jednorazowych z tworzyw sztucznych typu woreczki i reklamówki, a także informowania o tym swoich Klientów. Takie działania wpływają na powstanie zmian w podejściu ludzi do wykorzystania opakowań plastikowych jako takich i odstępowanie od używania wyrobów plastikowych o charakterze jednorazowym.

Obecnie na świecie produkowane są niezliczone ilości produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które to produkty są przeznaczone do użycia tylko raz lub przez krótki okres zanim zostaną wyrzucone. Przykładem takich produktów są wymienione w ww. Dyrektywie butelki plastikowe, wszelkie opakowania plastikowe zarówno na napoje, jak i żywność, jak również różnego rodzaju inne produkty z tworzyw sztucznych, służące do jednorazowego użytku, takie jak sztućce, talerze, słomki, mieszadła do napojów, patyczki do mocowania balonów, czy też jednorazowe paleniska do grilla. Szczególną kategorią tego rodzaju produktów są torby na zakupy i woreczki z tworzywa sztucznego, w tym z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych służące do pakowania produktów. Są one powszechnie stosowane w codziennym życiu każdego człowieka. Równocześnie niezmiernie trudno jest spotkać zamienniki takich opakowań, w tym zamienniki z możliwością ich wielokrotnego użycia. Co więcej. Niezmiernie rzadko spotykana jest możliwość pozostawienia Klientowi dokonania wyboru rodzaju opakowania, w które zapakuje produkt, który zamierza nabyć. O ile można zauważyć wzrost świadomości pro-ekologicznej u poszczególnych grup mieszkańców, o tyle niezbędne okazuje się podjęcie stosownych, faktycznych działań pozwalających na zwiększenie nie tylko samej świadomości mieszkańców, prowadzącej w konsekwencji nie tylko do ograniczenia stosowania, ale do całkowitego wyeliminowania ze stosowania, niektórych produktów z tworzyw sztucznych.

Najprostszym, ale równocześnie najtrudniejszym jest podjęcie faktycznych działań prowadzących do wyeliminowania ze stosowania tych produktów z tworzyw sztucznych, które mają charakter jednorazowy. Dotyczy to przede wszystkim butelek plastikowych i wszelkiego rodzaju toreb z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym (wykorzystywanych najczęściej jeden raz i wyrzucanych). W niektórych państwach już od wielu lat praktykowana jest sprzedaż napojów w butelkach plastikowych podlegających zwrotowi do sprzedawcy, a w konsekwencji, do producenta.

Co istotne, w wielu państwach nie tyle władza, ile przedsiębiorcy podejmują działania prowadzące do zminimalizowania zużycia plastiku o charakterze jednorazowym.

Typowym przykładem takiego działania jest Australia, gdzie decyzję o zaprzestania produkcji jednorazowych toreb zaproponował nie rząd, ale właściciele sieci handlowych. Taki prosty krok spowodował zmniejszenie zużycia toreb plastikowych o 80% w ciągu 3 miesięcy (<https://noizz.pl/ekologia/australia-trzy-miesiace-ogranicza-foliowe-torby-o80procent/ldv92ei/>).

Znamiennym przykładem jest również Afryka, gdzie w wielu państwach już kilka lat temu wprowadzono całkowity zakaz produkcji, importu i posiadania plastikowych opakowań (<http://biqdata.wyborcza.pl/biqdata/7,159116,23598280,plastik.html>).

Intensywne działania w tym zakresie są podejmowane również a W bliskim sąsiedztwie Polski. W wielu krajach Unii Europejskiej obowiązuje znaczne ograniczenie korzystania z plastikowych toreb, wprowadzono odrębne opłaty za ich udostępnianie, bądź też całkowicie odstąpiono od ich dystrybucji (<http://biqdata.wyborcza.pl/biqdata/7,159116,23598280,plastik.html>).

Zakaz wykorzystania, produkcji i importu torebek z polietylenu wprowadziła Estonia, Gruzja i Białoruś (<https://belsat.eu/pl/news/gruzja-zabronila-plastikowych-reklamowek/>).

W Polsce, mimo postulatów w tym zakresie, praktyka restrykcyjnego ograniczania korzystania z plastikowych opakowań jednorazowego użytku, nie znalazła większej akceptacji i oczekuje na wdrożenie. Stąd też pierwszym działaniem jakie może podjąć każdy z mieszkańców jest ograniczenie, we własnym zakresie, zakupu i zarazem korzystania z wyrobów z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym.

Na dzień przedstawienia projektu przedmiotowej uchwały postanowienia ww. Dyrektywy nie zostały implantowane do prawa polskiego. Nie powoduje to jednak że organy gminy nie posiadają żadnych prawnych możliwości, pozwalających na propagowanie działań zmniejszających ilość odpadów z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym, a poprzez to działań mających na celu zapobieganie negatywnych dla zdrowia skutkom degradacji środowiska.

II. Wprowadzenie przepisów porządkowych

Zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie nieuregulowanym w odrębnych ustawach lub innych przepisach powszechnie obowiązujących rada gminy może wydawać przepisy porządkowe, jeżeli jest to, niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego. Przepisy porządkowe, zgodnie z art. 40 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, mogą przewidywać za ich naruszenie karę grzywny wymierzoną w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach.

Norma kompetencyjna zawarta w art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, ma charakter szczególny. Z jednej strony pozostawia bowiem jednostkom samorządu terytorialnego pewną dobrowolność w zakresie stanowienia przepisów porządkowych. Z drugiej strony jej zastosowanie obwarowane jest koniecznością spełnienia ustawowo określonych przesłanek. Z normy art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym wynika bowiem, że jej zastosowanie, a co za tym idzie - uchwalenie przepisów porządkowych jest możliwe, w przypadku, gdy zostały spełnione łącznie następujące przesłanki:

- 1) Mieszczą się one w zakresie nieuregulowanych w odrębnych ustawach, ani w innych przepisach powszechnie obowiązujących;
- 2) Są niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego,
- 3) Mają charakter lokalny.

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się że „w przeciwieństwie do aktów wykonawczych nie są one wydawane w celu uszczegółowienia ustawowych unormowań materialnoprawnych, lecz w celu uregulowania pewnej sfery stosunków społecznych, którą nie zajął się ustawodawca, a której granice wyznacza jedynie przedmiot regulacji (ochrona życia, zdrowia, zapewnienie porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego). **Chodzi więc o normowanie sytuacji o charakterze szczególnym, nadzwyczajnym, co do których brak regulacji przepisami ogólnopaństwowymi.** Istotą upoważnienia do stanowienia aktów prawa miejscowego o charakterze porządkowym jest **zatem stworzenie możliwości wypełnienia ewentualnych luk w prawie, które mogą pojawić się na tle specyfikacji lokalnej.** Przepisy te mają więc charakter „uzupełniający system źródeł prawa”. Ponieważ przepisy porządkowe regulują te stany faktyczne, którymi nie zajął się normodawca centralny, w doktrynie słusznie podkreśla się, że są one „przejawem pogłębienia samodzielności organów samorządu terytorialnego”. (zob. wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 21.11.2019r., sygn.. akt. II SA/Go 580/19).

Wystąpienie każdej z trzech ww. przesłanek powinno zostać poddane odrębnej analizie, z kolei dopiero potwierdzenie ich łącznego wystąpienia uzasadnia wprowadzenie przepisów porządkowych:

1) **Uregulowanie w odrębnych ustawach albo w innych przepisach powszechnie obowiązujących zagadnień objętych uchwałą**

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim odnosząc się do przesłanek z art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie przesłanki braku uregulowania danego zagadnienia w przepisach prawa, a tym samym znaczenia sformułowania „zakres nieuregulowany” w wyroku z 21.11.2019r., sygn.. akt II SA/Go 580/19, wyjaśnił, że „chodzi tu o przypadki istnienia pewnej luki w treści przepisów prawnych powszechnie obowiązujących, przy czym lukę tę należy rozumieć jako brak „regulacji zawartej w innych przepisach, która w pełni rozstrzyga normatywnie dane zagadnienie, a nie jedynie ogólnikowo ją „zamarkowuje”. W przypadku tego ogólnego „zamarkowania”, czy wzmiankowania określonego zagadnienia w odrębnych aktach może wchodzić w rachubę jego regulacja w drodze przepisów porządkowych”. Nieprzypadkowo bowiem ustawodawca używa pojęcia „zakres”, mającego swoją „wymierność” i pozwalającego na wytyczenia granic, poza którymi wydawanie przepisów porządkowych nie jest możliwe”. Posłużenie się zwrotem „w zakresie nieuregulowanym”, a nie „w sprawach nieuregulowanych” ukierunkowuje sposób interpretacji tej przesłanki. (por. D. Dąbek/w/ P. Chmielnicki (red), U.s.g Komentarz, LexisNexis 2013, t. 25 i 26 do art. 40 i powołane tamże piśmiennictwo i orzecznictwo”).

W obecnej obowiązujących przepisach prawa ustawodawca polski tylko częściowo uregulował zagadnienia dotyczące ograniczenia stosowania wyrobów z plastiku czego wyrazem jest chociażby zwiększenie nacisku na konieczność segregacji tej frakcji odpadów a także zmniejszenie ilości wytwarzania tych odpadów. Co więcej, odpad z tworzywa sztucznego (plastiku) traktowany jest przez ustawodawcę jako odpad, który powinien podlegać recyklingowi.

Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019r. poz. 2010 ze zm.) wprowadza wprawdzie obowiązek selektywnego zbierania m.in. odpadów plastikowych, nie określa jednakże wprost działań zmierzających do zmniejszenia ilości tych odpadów ani też możliwości ich przetworzenia i zagospodarowania. Również ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.) zawiera wybiórcze regulacje dotyczące odpadów z tworzywa sztucznych i samych opakowań, w tym odpadów opakowaniowych. Podobnie ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 542 ze zm.) reguluje niektóre zagadnienia związane z wprowadzeniem do obrotu opakowań wykonanych z określonych materiałów, w tym z tworzyw sztucznych. Ustawą z dnia 12 października 2017 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 2056), stanowiącą implementację Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniającej Dyrektywę 94/62/W, wprowadzono od 1 stycznia 2018 r. m.in. opłatę recyklingową.

Regulacje te miały doprowadzić do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy. Jednakże nie przyniosły one spodziewanych efektów.

Żadne z ww. przepisów prawa nie są to jednak regulacje prowadzące do faktycznego ograniczenia, a w konsekwencji do wyeliminowania poszczególnych rodzajów opakowań jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych. Celem tej ustawy, jak wynika z jej art. 1 ust. 1, jest zmniejszenie ilości i szkodliwości dla środowiska materiałów i substancji zawartych w opakowaniach i odpadach opakowaniowych na etapie procesu produkcyjnego, wprowadzenia do obrotu, dystrybucji i przetwarzania, w szczególności przez wytwarzanie czystych produktów i stosowanie czystych technologii.

Z przeprowadzonych przez agencję badawczą Nielsen oraz PAYBACK badania dotyczącego tego, w jaki sposób Polacy postrzegają pobieranie opłat za jednorazowe torby z tworzywa sztucznego, wynika że ponad połowa konsumentów twierdzi, iż płatność za tzw. Foliówki jest uzasadniona. Wprowadzenie opłaty recyklingowej spowodowało zmianę przyzwyczajeń jedynie 29% konsumentów. Opłata recyklingowa nie spełnia jednak swojego zadania, albowiem nadal 81% konsumentów nie zwraca uwagi na cenę torby, ponieważ jeśli jej potrzebują – to ją kupują (<https://www.nielsen.com/pl/pl/insights/article/2018/foles-payment-for-advertisement/>).

Tym samym, używając sformułowania, którym posłużył się Sąd, ustawodawca niejako „zamarkował” ogólnie zagadnienie ograniczenia, a w konsekwencji, wyeliminowania stosowania niektórych wyrobów z tworzyw sztucznych, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów o charakterze jednorazowym, takich jak pojemniki na żywność, z pokrywką lub bez, pojemniki na napoje, z pokrywką, z wieczkiem lub bez, sztucce, w tym: widelce, noże, łyżeczki, pałeczki, talerze, słomki, mieszadła do napojów, patyczki mocowane do balonów lub służące jako podparcie do balonów przeznaczonych do użytku nieprofesjonalnego, torby na zakupy z tworzywa sztucznego, paleniska jednorazowe.

Ustawodawca nie unormował jednakże szczególnych i zarazem nadzwyczajnych sytuacji lokalnych, z jakimi borykają się poszczególne gminy, a związanych z wytwarzaniem przez mieszkańców coraz większych ilości odpadów. Za takie nie może być uznane wprowadzenie regulacji prawnych, które w konsekwencji wymuszają na jednostkach samorządu terytorialnego podwyższanie opłat z tytułu odbioru odpadów, a co za tym idzie, powodują zwiększenie obciążeń dla mieszkańców.

Również inne ustawy nie zawierają stosowanych zapisów w tym zakresie. W systemie polskiego prawa powszechnie obowiązującego nie ma innych regulacji zezwalających na eliminację dostrzeżonych przez Gminę zjawisk powodujących wzrost ilości wytwarzanych i gromadzonych odpadów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Tym samym w przedmiotowej sprawie występuje luka w treści przepisów prawnych powszechnie obowiązujących, pozwalających na uchwalenie przez organ stanowiący przepisów porządkowych.

2) i 3) niezbędność dla ochrony życia lub zdrowia obywateli i lokalny charakter

Drugim z warunków uchwalenia przepisów porządkowych jest ich niezbędność dla ochrony życia lub zdrowia obywateli.

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że przepisy porządkowe winny dotyczyć wyłącznie „zachowań bezpośrednio zagrażających owym dobrom prawnym” i mogą być stawione, gdy nie jest możliwe skuteczne przeciwdziałanie tym zagrożeniom na gruncie istniejących unormowań ustawowych (por. wyrok TK z 8 lipca 2000 r., P10/02, OTK-A 2003, nr 6, poz. 62). Odnosząc się do zdrowia publicznego, jako wartości wchodzącej w skład ważnego interesu publicznego., Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż chodzi tu przede wszystkim o ochronę zdrowia obywateli. Jednocześnie w zakresie opisywanego pojęcia mieści się m.in. ochrona obywateli przed szkodliwym oddziaływaniem określonych czynników (wyrok TK z dnia 28 stycznia 2003 r., sygn. akt K 2/02). Ochrona zdrowia publicznego może w praktyce powodować m.in. ogólny zakaz prowadzenia działalności gospodarczej określonego rodzaju; zakaz adresowany do konkretnej kategorii podmiotów prowadzących działalność gospodarczą; wprowadzenie dodatkowych obowiązków na przedsiębiorców. Ograniczenie w prawie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej ze względu na potrzebę ochrony zdrowia przez przedsiębiorców może przybierać przy tym postać m.in. obowiązku określonego zachowania.

W ocenie Rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach, w związku z wytwarzaniem na terenie tego miasta coraz większych ilości odpadów pochodzących z wyrobów plastikowych o charakterze jednorazowym, takich jak przede wszystkim butelki pet, woreczki i torby jednorazowe z tworzyw sztucznych, kubki plastikowe i inne jednorazowe opakowania wykonane z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, istnieje realne zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców Miasta.

Produkowanie, a w konsekwencji wykorzystanie coraz większej ilości produktów plastikowych o charakterze jednorazowym powoduje, że produkty te w zastraszającym tempie powodują wzrost ilości odpadów. Co więcej, odpadów, które z uwagi na kilkusetletni proces rozkładu, stanowią realne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców Gminy.

W ostatnich latach Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) alarmuje, że wszechobecny plastik stanowi zagrożenie dla środowiska i zdrowia. Największe badania pozostałości tworzyw sztucznych w plastikowych butelkach wykazały, że mikrocząsteczki plastiku są obecnie w 90% butelkowanej wody. Potwierdziły to wyniki międzynarodowych kompleksowych badań przeprowadzonych w 9 krajach (USA, Chinach, Brazylii, Indiach, Indonezji, i Tajlandii) przez naukowców z Fredonia State University of New York.

Obecność składników plastiku wykrywana jest w większości organizmów ludzi. Potwierdzają to między innymi badania „ludzkiego biomonitoringu” wykonane przez pracownik

Instytutu Roberta Kocha na zlecenie Federalnego Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody i bezpieczeństwa Reaktorów Atomowych.

Cząsteczki mikroplastiku dostają się do organizmów nie tylko poprzez układ pokarmowy ale także przez układ oddechowy. Pod koniec września grupa naukowców z dwóch uczelni krakowskich – Uniwersytetu Pedagogicznego (prof. Wanda Wilczyńska-Michalik) i Uniwersytetu Jagiellońskiego (inż. Kinga Jarosz i prof. Marek Michalik) opublikowała wyniki swoich badań nad pomiarem obecności i zawartości cząstek mikroplastiku (średnica poniżej 5 mm) w atmosferze Krakowa. Naukowcy obserwowali „opad” mikro-włókien przez trzy miesiące zimowe 2019 roku. Wstępna analiza wykazała, że ich znaczną część stanowił plastik. Posiłkując się badaniami przeprowadzonymi na pracownikach zatrudnionych w fabrykach tworzyw sztucznych należy stwierdzić, że długotrwałe narażenie na wdychanie mikroplastiku może powodować jego niebezpieczną akumulację w organizmie człowieka. Plastik jako materiał biologicznie trwały, po dostaniu się do układu krwionośnego, skutecznie uniemożliwia organizmowi pozbycie się go (źródło: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, nauka.uj.edu.pl)

Jak wynika z informacji Biura ds. Gospodarki Odpadami UM Czechowice – Dziedzice opierając się na raporcie z selektywnej zbiórki odpadów z PSZOK mieszczącego się przy ul. Prusa 33 w Czechowicach – Dziedzicach, udział sortymentów z tworzyw sztucznych dostarczanych indywidualnie przez mieszkańców za ostatnie 4 lata ciągle wzrasta. W 2015 roku było to - 11,47 Mg, w 2016 roku - 8,965 mg, w 2017 roku – 13, 774 Mg, w 2018 roku – 18,128 Mg. Dane te nie uwzględniają odbioru z miejsc zamieszkania tj. z budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych, gdyż w zestawieniu „odpady segregowane” znajdują się tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, papier, metal.

Istotnym problemem, który powstał w związku z powstaniem tak ogromnych ilości odpadów z plastiku jest brak możliwości zagospodarowania tego odpadu. Okazuje się bowiem, że podmioty, które do tej pory odbierały odpady plastikowe, zaczynają odmawiać ich przyjęcia. Dotyczy to przede wszystkim frakcji odpadów powstałych z ogólnie określonych toreb plastikowych, folii i innych opakowań tego typu.

W trakcie segregacji odpadów powstaje tzw. Frakcja nadsitowa odpadów, o kodzie 19.12.12, na którą składają się głównie odpady w postaci jednorazowych toreb zakupowych z folii oraz inne opakowania z tworzywa sztucznego. Ponieważ frakcja ta jest frakcją kaloryczną o wartości opałowej powyżej 6 Mj/kg, zatem w świetle obowiązujących przepisów prawa istnieje zakaz składowania tej frakcji. Przekazanie tego odpadu do termicznej utylizacji napotyka na barierę ograniczeń wynikających z nadmiaru ilości tej frakcji nie tylko lokalnym, ale także krajowym rynku odpadowym. Szacuje się, że obecnie nadmiar tej frakcji odpadowej w kraju wynosi od 3,0 – 4,0 mln. Ton. Wzrastająca w zastraszającym tempie ilość odpadów określanych ogólnie jako plastikowe, w tym rosnące zużycie wszelkiego rodzaju toreb plastikowych i innego typu plastikowych opakowań jednorazowych o wysokiej kaloryczności, powoduje ogromne trudności i zarazem ogromne koszty ich zagospodarowania.

Jak wynika z danych cena odbioru nadsita drastycznie wzrasta. Przekłada się to bezpośrednio na mieszkańców Miasta, którzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, powinni pokryć koszty odbioru i zagospodarowania odpadów.

Z kolei według wskazań Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, z 100% odpadów, 60% odpadów powinno zostać przeznaczonych do recyklingu, 20% do spalania a 10% odpadów może być

składowanych na składowiskach odpadów. Co istotne, wskazane 10% to odpady, które nie posiadają wartości energetycznej, czyli ich wartość opałowa jest mniejsza niż 6Mj/kg.

Jak wynika z orzecznictwa sądów administracyjnych, przepisy porządkowe wydane na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym powinny dotyczyć wyłącznie zachowań bezpośrednio zagrażających dobrom prawnym wymienionym w artykule.

W ocenie rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach tak radykalny wzrost konsumpcji na terenie Gminy odpadów o charakterze plastikowym powoduje, że drastycznie wzrasta zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców gminy, spowodowane zwiększonym uwalnianiem do powietrza i zarazem wchłanianym przez mieszkańców Gminy, mikrocząsteczek plastiku. Mimo iż de facto odpad plastikowy nie może być i nie jest gromadzony na terenie Gminy, co oznacza że nie zalega po dokonaniu jego odbioru, nie zmienia to faktu, że od momentu wprowadzenia go do obrotu na terenie Gminy aż do czasu jego zagospodarowania zgodnie z przepisami prawa, pozostaje na jej terenie i jest wchłaniany przez mieszkańców Gminy w wielu postaciach. Plastik wchłaniany jest bowiem przez organizm człowieka zarówno drogą oddechową, przez skórę, jak i bezpośrednio przez jego spożycie. Wszystko to dzieje się nieświadomie i niezależnie od woli człowieka.

Uświadomienie sobie w związku z dokonanymi analizami poprzedzającymi podjęci uchwał, na mocy których zwiększone zostały opłaty za odbiór odpadów, tak radykalnego wzrostu ilości wytwarzania odpadów, a przede wszystkim odpadów plastikowych, spowodowało równocześnie powstanie konieczności podjęcia radykalnych działań pozwalających na realne ograniczenie na obszarze Gminy Czechowice – Dziedzice, konsumpcji opakowań jednorazowych wykonanych z tworzyw sztucznych.

Zakazy wprowadzone na terenie Gminy Czechowice – Dziedzice uregulują te stany faktyczne, które nie doczekały się regulacji ustawowej. Wprowadzenie w ramach przepisów porządkowych zakazu stosowania poszczególnych rodzajów wyrobów z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym pozwoli na realne zmniejszenie ilości tych odpadów, a co za tym idzie, na zmniejszenie ich przenikania do środowiska nie tylko w całym regionie, ale przede wszystkim w Czechowicach – Dziedzicach. Każda jedna reklamówka mniej będzie powodowała z kolei zmniejszenie ilości cząsteczek plastiku przenikających do organizmów mieszkańców w inny sposób, wynikający z badań naukowych.

Niezbędność wprowadzenia przedmiotowych regulacji wiąże się z koniecznością wpojenia swoistej profilaktyki prozdrowotnej i proekologicznej. Dodatkowo niezbędność wprowadzenia tych regulacji wynika także z konieczności jak najszybszego podjęcia działań, niejako od podstaw, począwszy od każdego człowieka, zmierzających do zmniejszenia ilości wchłaniania przez mieszkańców Czechowic-Dziedzic cząsteczek plastiku.

Wobec powyższego, w ocenie Rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach, podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne i w pełni uzasadnione.

III. Obowiązki wynikające z uchwały

Wejście w życie przedmiotowej uchwały ma na celu spowodowanie w pierwszej kolejności radykalnego zmniejszenia, a następnie całkowitego wyeliminowania, wykorzystania przez mieszkańców Czechowic – Dziedzic, na terenie całego Miasta, odpadów o charakterze ogólnie określanego plastiku jednorazowego, a przede wszystkim wszelkiego rodzaju toreb foliowych.

Zakazy określone w § 3 uchwały pozwolą wszelkiego rodzaju podmiotom, będącym ich adresatami, na podejmowanie jeszcze skuteczniejszych niż do tej pory działań prowadzących do eliminowania na obszarach ich działalności, wskazanych wcześniej produktów plastikowych.

IV. Zakaz sprzedaży oraz udostępniania Klientom toreb na zakupy z tworzywa sztucznego określony w § 4 uchwały

Analogicznie do zakazów, których zakres oddziaływania obejmie nieruchomości Gminy Czechowice – Dziedzice, jak również i inne nieruchomości, określone w § 3 uchwały, Rada Miejska w Czechowicach – Dziedzicach w § 4 wprowadza zakaz skierowany głównie do przedsiębiorców.

Celem wprowadzenia tego zakazu jest przede wszystkim uświadomienie jak najszerszemu gronu adresatów, że sytuacja w Czechowicach – Dziedzicach oraz innych miejscowościach w Polsce jest bardzo poważna. Doświadczenia innych państw pokazują, że w wielu przypadkach to właśnie sprzedawcy wychodzą naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom społeczeństwa lokalnego i sami, we własnym zakresie, w maksymalnym zakresie ograniczają dystrybucję czy też innego rodzaju udostępnianie wszelkiego rodzaju jednorazowego plastiku.

V Odpowiedzialność za naruszenie przepisów porządkowych

W tym miejscu wskazania wymaga, że prawdziwie ustawa o samorządzie gminnym przewiduje możliwość wprowadzenia kary grzywny za naruszenie przepisów porządkowych, jednakże celem i zadaniem niniejszej uchwały w żadnym razie nie jest karanie mieszkańców karą grzywny.

Uchwała ta, jak wynika wprost z jej treści, ma na celu uświadomienie mieszkańcom Czechowic – Dziedzic konieczności natychmiastowego podjęcia działań prowadzących do zmniejszenia konsumpcji plastiku jednorazowego.

Sama ewentualna odpowiedzialność poszczególnych podmiotów wynikających z naruszenia tych przepisów, będzie oceniana indywidualnie, na podstawie przepisów odrębnych.

IV. Wejście w życie uchwały

Zgodnie z art. 4 ust 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), przepisy porządkowe wchodzi w życie po upływie trzech dni od dnia ich ogłoszenia. W uzasadnionych przypadkach przepisy porządkowe mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż trzy dni, a jeżeli zwłoka w wejście w życie przepisów porządkowych mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, można zarządzić wejście w życie takich przepisów z dniem ich ogłoszenia.

Wprowadzając przepisy porządkowe objęte niniejszą uchwałą Rada Miejska w Czechowicach – Dziedzicach określiła, że zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, wchodzi one w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym, niemniej jednak odroczyła rozpoczęcie początkowego momentu ich obowiązywania na dzień.....2020 r.

Ma to związek z koniecznością dostosowania się adresatów których dot. § 3 uchwały do obowiązków z niej wynikających.

Z kolei uwzględniając specyfikę działalności gospodarczej prowadzonej przez inne podmioty, w tym sieci handlowe, wszelkie punkty usługowe, restauracje i inne, podejmując tak restrykcyjne działania

Rada Miejska w Czechowicach – Dziedzicach jednocześnie zdecydowała o wydłużeniu czasu pozwalającego tym podmiotom na przygotowanie się do tego, pokazując przy tym jednocześnie i bardzo jednoznacznie, jakie są oczekiwania mieszkańców Miasta wyrażane za pośrednictwem demokratycznie wybranych władz. Wydłużony termin vacatio legis spowodowany jest charakterem proponowanych rozwiązań wprowadzających istotne zmiany w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej – w zakresie sprzedaży i udostępniania toreb z tworzywa sztucznego, jak również potrzebą zapewnienia dostatecznego długiego okresu na przygotowanie alternatywnych rozwiązań w przedmiocie zapewnienia opakowań.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
w Czechowicach – Dziedzicach**
Damian Żelazny